

ESPECIAL NOUS CATALANS // SANT JOAN 2023

La revetlla de Sant Joan i altres celebracions del solstici d'estiu

Arreu dels Països Catalans es conserven tradicions de Sant Joan amb el foc com a element màgic. Però les celebracions del solstici d'estiu no són exclusives d'aquí. En tot el món és un dia assenyalat, com expliquen persones dels cinc continents.

Als **Països Catalans** la revetlla de Sant Joan és un dels moments més màgics de l'any. És la nit més curta de l'any i acabem els cursos, arriba el bon temps, gaudim de la fresca que encara fa a la nit... La tradició diu que ho celebrem amb fogueres on cremem mobles vells, apunts i tot allò que volem deixar enrere, tirem petards i mengem coca i brindem amb cava per encantar amb alegria l'estiu que comença.

Arreu dels Països Catalans hi ha diverses tradicions de Sant Joan que conserven aquest element màgic: **les Falles d'Isil, al Pallars** (on els homes baixen amb els troncs encesos des de la muntanya fins a la plaça major), la cremada de **Falles d'Andorra la Vella** (Andorra), la **Festa d'eth Haro i d'eth Taro**, a Les i Arties, a la Vall d'Aran (en què cremen un avet al mig de la plaça i posteriorment fan cremar trossos d'escorça de cirerer, *les halhes*, en un ritual de purificació), les **festes de Sant Joan de Ciutadella**, a Menorca, en què els genets fan cavalcar els seus cavalls al ritme de la música i entren fins a les cases tot fent cabrioles, en l'anomenat *ja-leo*... Cada poble i ciutat té la seva pròpia festa de Sant Joan, que tradicionalment unia els veïns entorn de la foguera.

CELEBRACIONS AL MÓN

Però les celebracions del solstici d'estiu no són exclusives dels Països Catalans. Arreu del món és un dia assenyalat, com expliquen persones de tots els continents.

A **Suècia** se celebra el Midsommer: decoren amb cintes els *maypoles*, uns pals ben alts, i hi ballen al voltant.

Les Falles d'Isil, al Pallars, una celebració tradicional de Sant Joan dels Països Catalans

A **Letònia** té lloc el Festival Jani, en què hi ha corones florals, fogueres, balls tradicionals i formatge Jani.

A **Romania**, per Sant Joan se celebra el Sanziene, en què les noies es vesteixen de blanc i cullen flors, amb què trenen corones florals que llueixen al vespre. Es fan balls al voltant de la foguera i es llancen les corones per sobre les cases.

En molts països eslaus, com **Ucraïna, Rússia, Polònia, la República Txeca i Eslovàquia**, la nit de Sant Joan és la nit d'Ivan Kupala, i se celebra saltant fogueres, deixant corones de flors als rius, on es banyen aprofitant la pujada de les temperatures, es busquen flors pels boscos...

Al **Tirol, a Àustria**, igual que en molts pobles del Pirineu, celebren el solstici encenent fogueres a les muntanyes.

A **Orkney, a Escòcia**, pel solstici d'estiu les Roques de Stenness s'alineen amb el sol naixent.

A **Mèxic** el solstici també és màgic, ja que la piràmide maia de Kukulcán de Chichen Itzá queda dividida en dues parts, la il·luminada

pel sol i la submergida en l'ombra. Per als maies aquest fenomen marcava l'inici de la recol·lecció de fruits i collites. I a Teotihuacán, per exemple, el sol surt pel costat de la Piràmide de la Lluna i no per la del Sol. Molts mexicans aprofiten aquestes dates per visitar les zones arqueològiques i fer-hi rituals, danses i meditacions, així com per recarregar energies.

A **Guatemala** les celebracions del solstici també tenen a veure amb la cultura maia: a les ruïnes de Tikal, s'hi fan rituals als temples, que justament es van erigir per mostrar la llum del solstici.

Al **Perú** hi ha el festival Inti Raymi, dedicat al déu del sol inca, Inti, que celebra l'arribada del sol a la ciutat amb motiu del solstici d'hivern (ja que són a l'hemisferi sud).

A la **Xina**, tradicionalment per aquestes dates se celebrava el Festival del Solstici d'Estiu, i coincidia amb la collita del blat. Per això era un moment d'adorar la terra. També són típiques de l'època les curses de barques amb figures de dracs, les *sàilóngzhōu*. ■